

Kommissorium til kortlægning af nyankomne og unge grønlændere i Aalborg.

Baggrund og formål.

I 2006 foretog Brobygggerselskabet – De Udstødte en undersøgelse af indsatsen for socialt marginaliseret grønlændere i Aalborg. Formålet var at give et billede af de socialt udsatte grønlænderes situation i Aalborg og beskrive de indsatser der gøres, og herefter komme med anbefalinger til de fremtidige indsatser.¹ I undersøgelsen blev en gruppe på ca. 100 udsatte grønlændere identificeret. Der er tale om en gruppe, der er præget af forskellige komplekse sociale og personlige problemstillinger, som er karakteriseret ved følgende:

- Ledighed
- Helbredsproblemer
- Psykiske problemer
- Misbrug.
- Hjemløshed (funktionelt)

I Aalborg Kommune er socialt udsatte borgere en prioriteret gruppe, og derfor findes der en mangfoldighed af støtte- omsorgstilbud i byen, som henvender sig bredt til gruppen af socialt udsatte borgere i Aalborg. Her kan nævnes botilbud, væresteder og forskellige projekter i såvel kommunalt som frivilligt regi. Der er således tale om en bred og differentieret indsats i Aalborg Kommune, som både omfatter tilbud om omsorg og/eller tilbud om personlig og social udvikling. Inden for dette område findes der også tilbud, der henvender sig specifikt til gruppen af udsatte grønlændere. Her kan nævnes:

- Kofoeds Skole, som er et værested efter Servicelovens § 104.
- Værestedet "Perput", som også er tilbud til udsatte grønlændere efter Servicelovens § 104.
- Bofællesskabet for grønlandske kvinder. Et botilbud til socialt belastede kvinder der ikke tør bo alene. Boligerne udlejes jf. Almenboliglovens bestemmelser.
- Støtte- kontaktpersonsordning for socialt udsatte grønlændere.
- Et forrevaliderings-/aktiveringsprojekt for grønlændere, der ikke pr. kan klare et erhvervsrettet aktiveringsforløb, eller som ikke kan integreres i andre aktiveringstilbud.

Således er der en erkendelse af i Aalborg Kommune, at udsatte grønlændere har behov for en særlig indsats. Undersøgelsen af "indsatsen for socialt marginaliseret grønlændere i Aalborg" blev også sat i værk med denne begrundelse, nemlig hvordan kan indsatsen styrkes for de udsatte grønlændere i Aalborg. Undersøgelsen kom med en række anbefalinger til styrkelse af indsatsen:

¹ Brobygggerselskabet – De Udstødte: "En undersøgelse af indsatsen for socialt marginaliseret grønlændere i Aalborg"

- En bedre og mere fleksibel indgang til de forskellige tilbud i det psykiatriske system for socialt udsatte grønlændere”
- Skarpere profil mellem omsorgs- og udviklingstilbud for socialt udsatte grønlændere. Herunder et styrket samarbejde mellem projekter og væresteder”
- Større inddragelse af socialt udsatte grønlændere i de netværksaktiviteter, der findes i det grønlandske samfund i Aalborg”
- Velfungerende grønlændere indgår i frivilligt socialt arbejde. Herunder etablering af mentorordninger for socialt udsatte grønlændere”
- Styrkelse af misbrugsbehandlingen for socialt udsatte grønlændere”
- Revaliderings- og aktiveringsprojekt for grønlandske mænd.

Tilbuddene til den kendte gruppe af udsatte grønlændere i Aalborg må således vurderes til at være dækkende, da de indbefatter såvel omsorgs- som udviklingstilbud. I den forbindelse skal også nævnes, at mængden og volumen i tilbuddene formentlig er dækkende for den gruppe af kendte udsatte grønlændere i Aalborg.

Praktikerne på grønlænderområdet (her defineret som socialarbejdere på værestederne for grønlændere) har på det seneste peget på en ny gruppe af grønlændere i Aalborg. Der er antageligt tale om en gruppe af nyankomne og unge grønlændere, som strømmer til Aalborg i et øget omfang end tidligere. Det er angiveligt ikke muligt at identificere en samlet gruppe. Derimod er der antageligt tale om flere grupper med forskellige karakteristika:

1) En gruppe af unge, som kommer til Aalborg for at uddanne sig, men som enten ikke kommer i gang med uddannelsen eller som falder tidligt fra i forløbet.

Denne gruppe er ofte uden forsørgelse og uden fast bolig. Derfor kommer denne gruppe til at ”hænge ud” med gruppen af socialt udsatte grønlændere.

2) En gruppe af nyankomne, som kommer til Aalborg for at besøge familie eller i håbet om at finde job.

Denne gruppe bliver ofte hængende i Aalborg, og de er også uden forsørgelse og uden ressourcestærkt netværk. De risikerer også at ende i gruppen af socialt udsatte grønlændere.

3) En gruppe af såkaldte ”surfere”, som har bolig og forsørgelse i en anden kommune i landet. Denne gruppe har ofte kun midlertidigt ophold i byen.

”Surferkulturen” er et kendt fænomen blandt grønlændere, hvor man af forskellige grunde vælger at slå sig ned i anden by for en kortere periode. Her er der tale om udsatte og ofte misbrugende grønlændere, som systemet har kontakt med.

Fælles for gruppe 1 og 2 er:

- De er ofte "uopdaget" af systemet, derfor;
- Er de uden forsørgelse og de modtager ikke hjælp efter lov om aktiv beskæftigelse.
- De benytter sig ikke af tilbuddene på udsatteområdet.
- Manglende viden om det danske samfund.
- Ringe danskkundskaber.
- Dårlig uddannelse.
- De er ikke synlige i gadebilledet.

Der er således tale om en gruppe, som har meget svært ved at orientere sig i det danske samfund. De kender ikke til deres rettigheder, og de ved ikke, hvor de kan hente hjælp. Derfor er der antageligt en større gruppe, som går uden forsørgelse, og dermed også uden den fornødne basale hjælp, der får hverdagen til at hænge sammen.

Det er vanskeligt at vide, hvor stor disse grupper er, og hvor stort et problem de udgør. Det er ikke grupper som er særlige synlige i hverken gadebilledet eller i det sociale system generelt. Problemstillingen er således ny for Aalborg Kommune, og denne kortlægning af området skal dels dokumentere, hvor stor denne eller disse grupper er i Aalborg, og dels give et billede af, hvordan disse grupper ser ud. Hvor stort er problemet og hvordan er disse gruppers sociale situation(marginaliseringsgrad).

Interesser:

Kortlægningen har naturligvis relevans for dem, der beskæftiger sig professionelt med grønlandere, og for hvem disse formodet nye grupper udgør et problem i det daglige arbejde. Desuden har Aalborg Kommune også en interesse i, at få kortlagt problemets størrelse og omfang, således man får et overblik over, om de sociale tilbud i byen er dækkende.

Væresteder

- Kofoeds Skole
- Det Grønlandske Hus
- Varmestuerne
- Støtte og kontaktpersoner i Bo- og Gadeteamet

Disse områder beskæftiger sig professionelt med grønlandere, og det er også blandt disse aktører problemstillingen er blevet rejst.

Uddannelsesinstitutioner.

- Teknisk skole
- VUC
- Produktionsskolerne

Disse uddannelsesinstitutioner er især relevant for gruppen af unge grønlændere, som angiveligt ofte kommer til Aalborg for at uddanne sig. Dermed har disse aktører formentlig en viden om frafald fra uddannelsessystemet.

Boligselskaberne.

Har en viden om de områder hvor der bor specielt mange grønlændere, og om der er et stort flow/tilstrømning af nye grønlændere i området.

Mål:

For at få lavet en dækkende kortlægning indsamles der data over 2 perioder. Antageligt er der et flow af nytillkomne i de tidlige efterårsmåneder hvor de forskellige uddannelser begynder. Derfor er kortlægningen bygget således op, at den dækker en typisk lavsæson (før sommerferien) og en typisk højsæson (efter sommerferien).

Kortlægningen har et primært og sekundært sigte:

1. Hvor stor er gruppen af nyankomne og unge grønlændere, der er ankommet til Aalborg inden for de angivne tidsperioder, og hvor stor en del af gruppen er uden forsørgelse.
2. Desuden skal kortlægningen også medvirke til at identificere gruppen. Derfor er der designet en række spørgsmål som skal medvirke til en yderligere identifikation af denne formodede gruppe. Det drejer sig om følgende områder:
 - Ankomst til Aalborg
 - Netværk/familie/venner
 - Job/uddannelse
 - Boligforhold

Kortlægningen skal primært give et øjebliksbillede af hvor stor målgruppen er, og derfor er der tale om en faktisk fremlæggelse af data baseret på det udarbejdede spørgeskema. Kortlægningen er således baseret på skriftlige svar fra respondenterne i målgruppen for kortlægningen.

Konkrete opgaver.

Dataindsamling:

Der er udarbejdet et spørgeskema, som er målrettet de i kortlægningen defineret målgrupper. Det vil sige, at skemaet er tilpasset målgruppens færdigheder, og det vil sige

at der er lagt vægt, at spørgeskemaet skal være enkelt at gå til. Det betyder at der ikke stilles store krav til respondenternes skrivefærdigheder. Spørgeskemaet er oversat til grønlandsk således sproglig barriere ikke udgør et problem for besvarelsen af spørgsmålene. Skemaet er opbygget efter et afkrydsningsprincip, således at respondenterne ikke skal ud i længere skriftlige udredninger.

Da målgrupperne angiveligt er svært få fat i, er der et væsentligt element af opsøgende arbejde i kortlægningen. For at få fat i målgruppen afhænger kortlægningen af at de opsøgende socialarbejdere kan "støve" gruppen op i byen. Konkret er hele "grønlændernetværket" i Aalborg mobiliseret således flest mulig i målgruppen opstøves. Byens væresteder og store boligområder er forsøgt dækket af enten ved hjælp af de sociale væresteder eller ved hjælp af støtte- kontaktpersonerne i Bo- og Gadeteamet og Svenstrupgaard.

Databearbejdning og formidling.

Data analyseres med udgangspunkt i de opstillede kriterier i spørgeskemaet. Resultatet af kortlægningen, vil blive opdelt i 2 delresultater fra de respektive perioder og en samlet for hele perioden.

Da der er tale om en faktuel fremlæggelse af kortlægningens resultater vil kortlægningen ikke indeholde en decideret analysedel, men kortlægningen vil indeholde en refleksionsdel med baggrund i de afgivne svar.

ØNSKER DU AT VIDE MERE OM PROJEKTET, KAN DU HENVENDE DIG TIL:

Ken Nielsen, socialfaglig konsulent
Brobyggerselskabet – De Udstødte
Badehusvej 1
9000 Aalborg
Tlf: 98 11 76 11
Mail: KNIE-fb@aalborg.dk